

№ 9 (652)
Жовтень 2006 р.

Щомісячник Вінницького національного
технічного університету

Адреса сайту ВНТУ в Інтернеті <http://www.vstu.edu.ua>

**СВЯТО,
ЯКЕ ЗАВЖДИ З ТОБОЮ**

СВЯТО, ЯКЕ ЗАВЖДИ З ТОБОЮ

З жовтня наш Вінницький національний технічний університет відзначив традиційний День університету. Святкували 46-річницю з часу заснування вищого навчального закладу.

Людина створена для праці. Адже лише так може вдосконалитись сама і пізнати світ. Творчий, натхнений труд — це те, що дарує людині довершену радість, піднесений настрій і... свято.

З чим підійшли ми цьогоріч до свого Дня університету? На загальноуніверситетських урочистостях, де вшановували тих, хто вніс найвагоміший вклад у розвиток навчального закладу впродовж попереднього навчального року, святкові підсумки підбив ректор ВНТУ, доктор технічних наук, академік АПНУ Борис МОКІН:

«Хочу відзначити лише 4 знакових події, які відбулись між попереднім святом і нинішнім:

- команда наших студентів-програмістів під керівництвом доцента Володимира МЕСЮРИ стала однією з кращих не лише в Україні і Європі, а й однією з кращих у світі: виборола третє місце в європейському півфіналі першості світу з програмування, а у Сан-Антоніо (США), де у квітні проходив фінал першості світу, впевнено розташувалась у верхній частині турнірної таблиці. Завдяки їм наш університет увійшов у 50 кращих університетів світу з напрямку програмування;
- змінившись на дві третини, команда наших програмістів щойно у вересні виграла чемпіонат України з програмування, залишивши позаду команди і Київського національного університету, і «Київського політехнічного інституту»;
- не лише золоті і срібні медалі привезли з Угорщини з Міжнародного ярмарку винаходів «Genius-Budapest-2006» IFIA, який проходив з 7 по 13 вересня, учені ВНТУ — доктор технічних наук, професор Олександр ОСАДЧУК та кандидат технічних наук, доцент Сергій ПАВЛОВ. Олександр Володимирович здобув і головну нагороду «Grand Genius». Тож, наш університет (уже 12 років єдиний від України) гідно представляє державу в IFIA — Всесвітній асоціації винахідницьких організацій, штаб-квартира якої у Женеві (Швейцарія);
- геоінформаційна система екологічного моніторингу довкілля, розроблена колективом нашого університету під керівництвом доктора технічних наук Віталія МОКІНА, офіційно затверджена міністерством екології як базова для України. І тепер з усією України екоінспектори приїздять до Вінниці — столиці екологічного моніторингу вчитись працювати з цією системою. Якраз напередодні Дня університету перша група екологів з

З Днем університету вітає ректор ВНТУ, доктор технічних наук, академік АПНУ Борис МОКІН

усіх областей України завершила у ВНТУ її освоєння.

Уже цих чотирьох віх достатньо, аби сказати: ми гідно прожили цей рік. І я переконаний, що попереду в нашого колективу ще багато творчих здобутків».

«УСІМ ФАКУЛЬТЕТАМ ФАКУЛЬТЕТ — МАШФАК»

Інститут машинобудування і транспорту зорганізував виставку антикварних автомобілів — уже другу. Перша відбулась торік теж у День університету.

Аби вповні відтворити час, коли ці старенькі і нині екзотичні машини були головним засобом транспортування, дійство розпочала «Ріо-Ріта» — найвідоміший і тоді наймодніший фокстрот. Із власної фонотеки запис приніс директор ІнМТ, професор Юрій БУРЄННИКОВ.

— Це дуже чудовий інститут. І ми пишаємося, що в ньому навчаємося, — на такі зізнання студенти у свято були щедрі.

— Це свято не лише ваше, а й наше. Я закінчив цей ВНЗ ще у 1984 році. Тому вітаю насамперед усіх випускників. — зауважив Юрій САВЕЛЬЧЕНКО, керівник Вінницького клубу антикварних і спортивних автомобілів «Каїса». — Це автомобілі часів Великої Вітчизняної війни. Сьогодні ми дивимось на них, як на самовідданіх трударів. Якщо ви бачили фільми про блокадний Ленінград, то Дорогою Життя, яка пролягала через замерзле Ладозьке озеро, їздили саме машини такої моделі. Якби не вони, якби не геройні наші земляки, котрі на них їздили, ми з вами не мали б сьогоднішнього свята, ми просто не народилися б. Це наша історія. А майбутнє залежить від вас. Учіться, бо сьогодні без якісних знань важко знайти гідну роботу.

На виставку в ІнМТ не доїхав мотоцикл з кулеметом — десь у дорозі затримався. А наступного року Юрій Олександрович пообіцяв привезти «Катюшу». Тож, надалі кількість геройчних автомобілів на нашому святі збільшуватиметься.

А раритетний мотоцикл, власник якого четверокурсник (група ТВ-03) Тарас ВОЛЬСЬКИЙ, можна було роздивитися і нинішнього свята.

Авто-ретро Інституту машинобудування і транспорту

Почесний диплом магістра і запрошення на урочистості з нагоди Дня університету, котре дійсне 100 років, отримує Марина ГРАБКО

Одні з наймолодших докторів технічних наук в Україні Віталій МОКІН та Володимир КУЧЕРУК. Впродовж минулого навчального року в ВНТУ захищено 2 докторські і 28 кандидатських дисертацій

Окрім авто, на святі був показ мод, співали дві чарівні Тетяни — Панчук і Корінчук, реп запропонували два дуэти: п'ятикурсники («Репліка») і першокурсники. Одна з їх пісень «Усім факультетам факультет — машфак» — має небезпідставні претензії на салоган і факультетський хіт.

ЗУСТРІЧ ІЗ... САМИМ СОБОЮ

У Центрі культурології і виховання студентів влаштували «Дивовижну палітру» — усі, хто мав до того цікавість, могли долучитися до таємін створення акварелі. Це незвичайне практичне заняття проводила член Національної спілки художників України Надія БАГНЮК. А Раїса ІВАНЕНКО разом зі своїми учнями охоче ділилася майстерністю гончарства. Заслужений працівник культури України, доцент кафедри культурології Леонід ФІЛОНОВ презентував свій новий відеофільм «Академік Заболотний». Кандидат історичних наук, доцент Олена ЗІНЬКО запросила на зустріч із... самим собою — Олена Василівна провела надзвичайно цікаву науково-популярну лекцію «Пізнай себе» (доля за Піфагором). Закоханий у цифри Піфагор вважав, що до долі кожної людини є математичний код: її число, місяць і рік народження. Кожна цифра несе певну інформацію...

ДОСЛУХАЙТЕСЬ ДО ПОРАДИ «МІСТЕРА ШАРМА-2006»

— І Студентська рада, і студентський профком, і усі студенти, які люблять свій університет, докладали чимало

зусиль, аби наше свято зробити таким яскравим і веселим. У журу було надзвичайно складне завдання: обрати найкращого із найкращих, — говорить голова журі університетського конкурсу «Містер Шарм», проректор ВНТУ, професор Тамара БУЯЛЬСЬКА. — Як завжди нам допомогла математика.

Усі конкурснанти здобули звання «Містер Шарм» свого інституту:

«Містер Шарм Інституту машинобудування і транспорту» Антон ОБЕРТИНСЬКИЙ;

«Містер Шарм Інституту автоматики і комп'ютерних систем управління» Сергій КРАВЧЕНКО;

«Містер Шарм Інституту будівництва, теплоенергетики та газопостачання» Ростислав РАФАЛЬСЬКИЙ

«Містер Шарм Інституту електроенергетики, екології та електромеханіки» Віталій СТЕЙСКАЛ;

«Містер Шарм Інституту менеджменту» Олексій КУДЛА;

«Містер Шарм Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії» Юрій ПОСТОВИЙ;

«Містер Шарм Інституту радіотехніки, зв'язку та приладобудування» Андрій ШУЛИК. Він же «Містер Шарм глядацьких симпатій».

Два учасники набрали найбільшу кількість балів з різницею усього в 0,1. Отож,

«Віце-Містер Шарм ВНТУ-2006» Андрій ШУЛИК!

«Містер Шарм ВНТУ-2006» Юрій ПОСТОВИЙ!

Юркові батьки завжди мріяли, щоб він займався бальноми танцями. Він же мріяв грати на гітарі. Зрештою, займався альпінізмом та стрільбою з гвинтівки. У школі був капітаном команди юних інспекторів дорожнього руху (школа № 16), з якою займав перше та третє місця на міських чемпіонатах. Завдяки конкурсу «Студентська осінь» Юрко вперше з'явився на університетській сцені. З першого курсу грає в КВН. Завдяки цій чудовій грі побував у багатьох містах України та просто неймовірно розширив коло своїх знайомств. У складі команди КВН займав перші місця в Кубку асоціації КВН України, третє місце на чемпіонаті Вінниці, а торік команда Інституту ITKI стала чемпіоном ВНТУ. Юркові імпонують імпульсивні люди, які не приховують своїх емоцій. Його життєвий девіз: «Посміхнеться, і світ посміхнеться до вас у відповідь».

До речі, відвідайте фотогалерею нашого університетського сайту (<http://vstu.vinnica.ua/ua/fotosesia/>) — там на вас чекає дуже несподівана і надзвичайно дотепна фотосесія учасників конкурсу.

«Містери Шарм»

**«Містер Шарм ВНТУ-2006»
Юрій ПОСТОВИЙ радить —
«Посміхніться, і світ посміхнеться
до вас у відповідь»:**

- ☺ Діл був у мене дійсно героїчний: він дві війни пройшов. А потім... встав, вимкнув комп'ютер і пішов спати.
- ☺ Ледве не забув! Євгене, ти просив, щоб я тобі грошай позичив! Тож, зичу тобі грошай, щастя, здоров'я та успіхів у навчанні!
- ☺ Оголошення: «Терміново продам гранату без чеки або віддам у хороши руки».
- ☺ Якщо у вас якісь нелади з навчанням, чи посварились зі своєю лівчиною, чи з батьками, чи просто у житті щось не клейтися — покладіть собі на ніч під подушку батончик «Марс» — на ранок у вас усе буде у шоколаді!

хайло ДОРОХІН. Закінчив його Мишко з «сухим» рахунком 10:0 на свою користь. Хлопець є чемпіоном області з шахів, чемпіоном України з швидких шахів, кандидатом у майстри спорту, а в найближчих планах має здобуття титулу майстра спорту.

У свято відбулась відкрита першість університету серед студентів і викладачів із настільного тенісу.

Серед чоловіків перве місце здобув Руслан МОГИЛЕВИЧ, слухач підготовчого відділення ВНТУ. Другий результат показав Сергій БАБАК, випускник нашого університету. Третій — Павло КУЛАКОВ, кандидат технічних наук, доцент кафедри метрології та промислової автоматики.

Серед жінок найкращою тенісисткою виявилась Ірина СІРИК, студентка групи 23I-04 Інституту ІТКІ. Другою — Наталка ШКІЛЬНА, учениця технічного коледжу. Третію — Марія ПАХОЛЮК (група ММ-05, ІнМ).

Фінал традиційного «Кубку першокурсника» з футболу відбувся саме 3 жовтня. У вирішальній грі команда Інституту БТЕГП перемогла спортсменів ІнЕЕЕМ з результатом 3:1. Але варто відзначити, що обидві команди показали досить високий рівень гри. Віднині у склад збірної університету увійшли перспективні гравці-першокурсники: Вадим ГОЛУБ (ІнМТ), Віталій БОНДАРЕНКО (ІнАЕКСУ), Борис ЕРЕРО-ВІТЮК (ІнЕЕЕМ) і Пабло СОТО (ІнБТЕГП).

**У польоті Андрій ШУЛИК — «Містер Шарм ІнРТЗП»,
він же «Містер Шарм глядацьких симпатій»**

БЛІЦ-СПОРТ

Перший чемпіонат Європи і світу з народної української боротьби за-порізьких козаків залишив нам до свята чудовий подарунок. Наши козаки Денис ГРУБАР (студент Інституту ЕЕЕМ) виграв III місце чемпіонату світу і II місце чемпіонату Європи, а Богдан ПИСАРЕНКО (Інститут РТЗП) став «бронзовим» призером чемпіонату світу.

Кафедра фізичного виховання до Дня університету приурочила відкриття шахового клубу. Сеанс одночасної гри на десяти дошках давав студент групи 4AC-04 (Інститут АЕКСУ) Михайло ДОРОХІН.

Удovий подарунок до свята зробили університету легкоатлети. У змаганнях з легкоатлетичного кросу серед ВНЗ наші спортсмени здобули друге командне місце, поступившись лише «профі» — студентам Інституту фізкультури ВДПУ. В особистій першості наш Євген ДЕРБЕНЬОВ (студент ІнБТЕГП) піднявся на другу сходинку п'єдесталу пошани. А Віктор НАГІРНЯК, другокурсник ІІТКІ — на третю.

Гарну традицію з подарунками своїй alma mater підтримали, здобувши звання Майстер спорту України

Олександр МАРЧУК (студент ІнАЕКСУ), чемпіон України з спортивного орієнтування;

Сергій БУКУМ (ІнМТ), чемпіон молодіжних ігор України з хокею на траві;

Артем ВОЙТОВИЧ (ІнМ), призер чемпіонату України з боротьби на пасках;

Денис ГРУБАР (ІнЕЕЕМ), призер чемпіонату України з боротьби на пасках;

Богдан ПИСАРЕНКО (ІнРТЗП), призер чемпіонату України з боротьби на пасках.

Тож, маємо і хлопців привітати, побажавши успіхів надалі!

Сеанс одночасної гри на десяти дошках давав студент групи 4AC-04 (Інститут АЕКСУ) Михайло ДОРОХІН, закінчивши його з «сухим» рахунком на свою користь

«АВТОМАТИКА-2006»

Рівень

XIII міжнародна конференція з автоматичного управління «Автоматика-2006» стала наймасштабнішою з усіх попередніх конференцій «Автоматика». Проводиться вона уже 13 років і щоразу в іншому місті. Цьогоріч вона відбувалася саме у Вінниці, що є визнанням наукових досягнень нашого ВНТУ в розвитку автоматики в Україні і не лише в Україні.

У роботі конференцій, яка тривала з 25 по 28 вересня, взяли участь науковці з Росії, Білорусі, Польщі, Сенегалу, Азербайджану, Ізраїлю, Ірану.

Фахівці зустрілись, аби обмінятися ідеями, обговорити тенденції розвитку своєї галузі науки, налагодити співпрацю, заохотити талановиту молодь до наукового пошуку. Особливо уваги на конференції надавали застосуванню математичного моделювання, керування, оптимізації та інших підходів технічних наук до розв'язання проблем в аерокосмічній галузі, екології, ресурсоєнергозбереженні, менеджменті, медицині.

На пленарних засіданнях заслухані доповіді ректора ВНТУ, академіка АПНУ Бориса МОКІНА, директора Інституту космічних досліджень НАН України, академіка НАНУ Всеволода КУНЦЕВИЧА, заступника директора ІКД НАНУ, член-кореспондента НАНУ В'ячеслава ГУБАРЄВА, Заслуженого діяча науки і техніки України, професора Віктора ІВАНЕНКА, член-кореспондента НАНУ, заступника директора Інституту прикладних системних досліджень Валерія МЕЛЬНИКА. Конференція мала винятково високий рівень — і на секційних засіданнях виступали переважно авторитетні учени.

— В «Автоматиці-2006» взяли участь багато провідних науковців в галузі автоматики управління, — говорить доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри комп’ютерних систем управління ВНТУ Володимир ДУБОВОЙ. — У цій галузі українська наукова громадськість об’єднується в Національну асоціацію з автоматичного управління, яка є складовою Міжнародної федерації з автоматичного управління (IFAC). «Автоматика-2006» була в плані конференцій IFAC, і це є важомий фактор розвитку сучасної теорії і практики автоматичного управління. Під час роботи конференції відбулося засідання

**Доповідь виголошує Всеволод КУНЦЕВИЧ,
голова Національного комітету Української асоціації з автоматичного
управління Міжнародної федерації з автоматичного управління (IFAC),
відомий учений в галузі теорії і практики систем управління,
Заслужений діяч науки і техніки України, академік НАН України,
директор Інституту космічних досліджень НАН і НКА України**

Національного комітету Української асоціації з автоматичного управління, головою якого є Всеволод КУНЦЕВИЧ. Приємно повідомити, що ректора нашого університету, академіка Бориса МОКІНА введено до складу Національної асоціації з автоматичного управління.

У програму конференції було включено майже півтисячі доповідей 997 авторів. Ті доповіді, котрі як кращі були рекомендовані до друку головами секцій і витримали додаткове рецензування (оскільки і конференція, і журнали турбуються про високий рівень публікацій), незабаром вийдуть у світ. Планується видання матеріалів конференції у 5 наукових журналах: три журнали нашого університету, які визнає Вища атестаційна комісія України («Вісник ВПІ», «Оптико-електронні інформаційно-енергетичні технології», «Інформаційні технології та комп’ютерна інженерія»), журнал «Проблеми управління і інформатики» НАНУ і науковий часопис ХНТУ.

— Наступна конференція, уже «Автоматика-2007» відбудеться у Севастополі, — продовжує Володимир Михайлович. — А ми готовісь проводити чергову конференцію «КУСС» — IX міжнародну конференцію «Контроль і управління в складних системах». Можливо, вона буде приурочена до 30-ліття кафедри комп’ютерних систем управління.

Пленарне засідання

**На пленарному засіданні заслухали доповідь
член-кореспондента НАНУ, заступника
директора Інституту прикладних
системних досліджень Валерія МЕЛЬНИКА,
випускника нашого навчального закладу**

ЗАХИСТИТИ ПРИРОДУ РІДНОГО КРАЮ – ЗАХИСТИТИ МАЙБУТНЄ ПЛАНЕТИ

Понад 300 учених, інженерів, фахівців-екологів, студентів, аспірантів, бізнесменів з усіх регіонів України, а також з Польщі, Франції і Данії взяли участь у I Всеукраїнському з'їзді екологів, який відбувся 4–7 жовтня у нашому університеті.

Чому назріла гостра необхідність організації такого форуму? Величезна кількість конференцій, симпозіумів, семінарів на екологічну тематику здебільшого розглядали лише окремі супотрівності проблемами, збирасячи тільки вузьке коло фахівців, а загальні методологічні, наукові проблеми науки екології були значною мірою поза увагою.

А наш університет для проведення такого високого зібрання теж був обраний не випадково: наробки учених ВНТУ визнані не лише в Україні, а й у світі. Завідувач кафедри хімії та екологічної безпеки Вінницького національного технічного університету, доктор технічних наук, професор Василь ПЕТРУК на конкурсній основі обраний головним експертом Євросоюзу з екологічних проектів України у Подільському регіоні. Василь Григорович, до речі, взяв на себе основний організаційний тягар цього форума.

Наймолодший в Україні доктор технічних наук, завідувач кафедри ММСС нашого університету Віталій МОКІН розробив геоінформаційну систему екологічного моніторингу довкілля, яка офіційно затверджена Міністерством охорони навколошнього природного середовища як базова для України. Віталій Борисович виступив на пленарному засіданні з доповіддю «Єдина автоматизована система Держкоінспекції Мінприроди України для контролю викидів, скидів, відходів та стану забруднення довкілля». А на секції № 2 було продемонстровано діючий проект цієї системи, яка уже впроваджена в

експлуатацію в Міністерстві охорони природи.

Член президії Міжнародної академії наук екології і безпеки життєдіяльності Лев ФІЛАТОВ повідомив, що наступного року III симпозіум «Міжрегіональні проблеми екологічної безпеки» проводитиметься в Одесі. Це підкреслює значимість добробуту екологів України, його висока оцінка в світі. Від президії академії Лев Григорович вручив диплом вінницькому екологу Олександру МУДРАКУ.

20-мільйонічний відкласник татарниколистий. Рідкісна зникаюча рослина, цінний для науки реліктовий вид

ВІННИЦЬКІ ГОРІ ВІДНО З КОСМОСУ

Специфіка нашої області — надмірна розораність: 82 % території. Це надзвичайно негативно впливає на якість поверхневих вод.

— Основний фактор ризику для населення є непридатні неопізнані пестициди, що зберігаються у близько 600 складах отрутохімікатів, значна частина яких сьогодні втратила власника, — про екологічні проблеми Вінниччини делегатам з'їзду розповіла начальник управління екології та природних ресурсів у Вінницькій області Олена ЯВОРСЬКА. До речі, Олена Григорівна донедавна працювала заступником міністра ох

Виступає член президії Міжнародної академії наук екології і безпеки життєдіяльності
Лев ФІЛАТОВ

У центрі знімку начальник Держуправління екології та природних ресурсів у Вінницькій області Олена ЯВОРСЬКА і Заслужений діяч науки і техніки України, ректор нашого університету Борис МОКІН

рони природи. — Спільно з ВНТУ наше управління розробило програму, що вже затверджена сесією обласної ради, і яка передбачає переробку цих пестицидів у Вінницькій області.

У Джуринському отрутомогильнику накопичено скільки відходів, скільки роззосереджено по решті складів пестицидів в області: 1025 тонн. Із 20 тисяч тонн непридатних пестицидів, які сьогодні є в Україні, 10 частина на території Вінниччини.

Особливу небезпеку складають викиди в атмосферу діоксиду сірки Ладижинською ТЕС. За цим чинником Вінницька область у розрахунку на одиницю території, на жаль, займає сумне 4 місце в Україні.

До переліку ста найнебезпечніших об'єктів України з території Вінниччини входили два: Ладижинська ТЕС і ВО «Хімпром», яке повністю припинило свою діяльність у червні цього року. Але його відходи залишаються на території обласного центру, і оці гори фосфоргіпсу добре помітні на знімках Вінниці з космосу. Тут накопичено від 500 до 700 тисяч тон відходів хімічного виробництва. Нині підприємство «Будхіміндустрія» береться за їх переробку.

Екологічною проблемою Вінниці залишається Стадницьке сміттєзвалище, що не має надійної гідроізоляції і географічно розташоване вище водозабору Вінниці. Фільтрати з міського сміттєзвалища проникли у водоносні горизонти і доходять до басейну Південного Бугу. Фахівці цю ситуацію кваліфікували як «Вінницький Чорнобиль».

Делегати з'їзду з великим інтересом прослухали доповідь професора Василя ПЕТРУКА «Екологічні проблеми утилізації твердих побутових і промислових відходів у Вінниці і Вінницькій області», адже вони властиві для усієї України.

КВІТОЧЦІ 20 МЛН РОКІВ

Вінниччина має що втрачати: на території Тростянецького і Чечельницького району нині створюється національний природний парк «Південне Поділля». Своєрідним символом Червоної книги Вінниччини і символом цього проектованого національного парку є відкасник татарниколистий — жива викопна рослина, яка живе на нашій території уже понад 20 мільйонів років.

ПІДЗЕМНІ ВІТРЯКИ

Людство, добуваючи руди, енергетичні ресурси створює у землі все більше порожнин. Великі ділянки землі не лише стають непридатними для використання, а й поступово, заповнюючись водою, спричиняють підняття ґрунтових вод в околі.

Водночас існує проблема відбору і використання електроенергії, виробленої на атомних електростанціях — вони працюють в базовому режимі, тож виникає питання куди дівати електроенергію, яку вони виробляють вночі, адже вільної ніші для нас на західному ринку електроенергії немає.

Давно іде розмова, що слід будувати потужні акумулюючі установки. Приміром, гідроакумулюючі електростанції, де зазвичай електроенергія використовується для закачування води у верхній басейн. Але будуються вони дуже довго й до того ж вимагають відчуження великої території земель.

Голова науково-програмного комітету І Всеукраїнського з'їзду екологів, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор нашого університету Борис МОКІН пропонує вирішити цей комплекс проблем, будуючи ПАЕС — повітряні акумулюючі електричні станції. Такі собі підземні вітряки, принцип роботи яких полягає в тому, що коли вночі в електричних мережах є надлишок електроенергії, то вони працюють як електричні пневмокомпресори, що закачують повітря у порожнини. А коли вдень в електричних мережах електроенергії недостатньо для забезпечення нею усіх споживачів, то ці агрегати працюють як електричні турбогенератори, на лопатки яких поступає стиснене повітря із порожнин.

— У Росії як акумулятори планують використовувати газотурбінні установки. Україна собі цього не зможе дозволити —

ДВА

Традиція перемагати

ГРАНТИ КОНКУРСУ ІЗ ТРЬОХ — У ВНТУ

Перше і друге місце в обласному конкурсі на отримання грошових грантів для розвитку наукових інноваційних проектів здобули учени нашого Вінницького національного технічного університету: колектив авторів під керівництвом доктора технічних наук Володимира КОЖЕМ'ЯКИ та колектив під керівництвом докторів технічних наук Олексія АЗАРОВА і Віталія МОКІНА.

Конкурс на отримання грантів відбувався в рамках реалізації Програми розвитку інформаційних, телекомунікаційних та інноваційних технологій в закладах освіти Вінниччини на 2006—2010 роки. Облдержадміністрація і облрада зорганізували подібне інтелектуальне змагання вперше. Власне для вищих навчальних закладів на рік обласна влада виділила 100 тисяч гривень.

Перше місце і сертифікат на отримання гранту (50 тисяч гривень) виграв наш університет з темою «Розробка та впровадження енергозберігаючих світодіодних освітлювачів» (керівник проекту — д. т. н., професор В. П. Кожем'яко).

Друге місце і сертифікат на отримання гранту (30 тисяч гривень) виграв також наш ВНТУ з темою «Розробка та впровадження автоматизованих інформаційних систем для організації і моніторингу навчально-виховного процесу та життєдіяльності навчальних закладів» (керівники проекту — доктори технічних наук Олексій Азаров та Віталій Мокін).

Третє місце на п'єдесталі пошани цього конкурсу посів ВДПУ.

це для нас ніколи не буде вигідно, — говорить доктор технічних наук, академік АПНУ Борис МОКІН. — Я пропоную відпрацьовані глинища, кар'єри, каменоломні, шахти, нафтові та газові свердловини — ці рани на поверхні землі перетворити в ПАЕС. (До того ж повітросховища у підземних лагунах Україна уміє будувати: у нас є на 20 млрд кубометрів газосховища газопроводів). До того ж насипавши зверху над ПАЕС ґрунт, можна його знову використовувати як сільськогосподарські угіддя. А якщо провести трубопроводи в середині повітросховищ, то можна відбирати тепло, яке створюється при стисненні повітря, і обігрівати ним населені пункти чи тепличне господарство абсолютно дармовою тепловою енергією. Вигідно будувати поряд з ПАЕС ще й вітроелектростанції. На лопатках вітряків буде різниця тиску за рахунок того, що всочується повітря чи навпаки випускається з сховища. Я бачу, в якому напрямку треба вести дослідження, і їх перспективність.

Борис Іванович запропонував проекти таких повітряних акумулюючих електростанцій, економіко-математичну модель ВЕС-ПАЕС. А науковці і професори нашого університету можуть забезпечити підготовку інженерів для їх експлуатації.

ЗНАЙ НАШИХ!

Віднині Вінниця знову стає столицею України — столицею екологічного моніторингу та контролю. Співробітники Державної екологічної інспекції та підрозділів аналітичного контролю територіальних органів Мінприроди України приїздитимуть до нашого обласного центру, а саме в наш ВНТУ, аби освоїти автоматизовану систему управління (контролю) «Екоінспектор», розроблену колективом нашого університету під керівництвом доктора технічних наук, доцента Віталія МОКІНА.

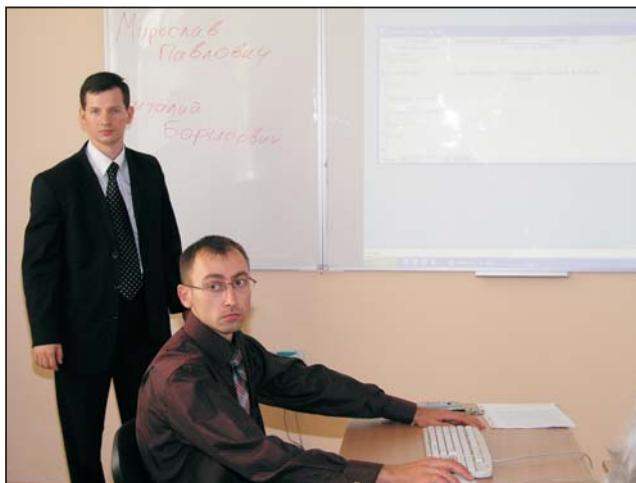
Протягом 29—31 вересня фахівці з усієї держави у нашому ВНЗ успішно навчилися працювати з підсистемою «Грунти і відходи» АСУ «Екоінспектор».

УКРАЇНА ВЧИТЬСЯ ЕКОЛОГІЧНОМУ КОНТРОЛЮ В НАШОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Торік колектив нашого університету виграв тендер на створення одної автоматизованої системи Держекоінспектції Мінприроди України для контролю викидів, скидів, відходів та стану забруднення довкілля.

Основна мета системи — автоматизація роботи екоінспекторів та фахівців регіональних екоінспекцій та територіальних органів Мінприроди України. Ця система складається із трьох підсистем («Грунти та відходи», «Викиди» та «Вода і скиди»), які мають схожий інтерфейс, єдині засоби автоматизації, схожу звітність, акти, протоколи, шаблони. Фахівець, який розібрався у підсистемі «Викиди», легко розбереться й у підсистемі «Грунти та відходи». Але це — три принципово різні підсистеми зі своїми особливостями.

Всі три підсистеми були розроблені ще в кінці минулого року, весь нинішній рік їх тестиють — ми вдосконалюємо систему «Екоінспектор» під користувача.

Доктор технічних наук Віталій МОКІН та кандидат технічних наук Мирослав БОЦУЛА навчають фахівців-екологів працювати з підсистемою «Грунти і відходи» АСУ «Екоінспектор»

Першою ми закінчили підсистему «Грунти та відходи». Зробили таку версію, яка повністю задовольнила Держекоінспектцію Мінприроди України — це головний підрозділ міністерства, куди надходять звіти з усіх областей і регіонів. За цією підсистемою ми провели навчання. У наш університет з'їхалися представники усіх областей та регіонів (окрім екоінспекції мають міста Севастополь, Київ, Кривий Ріг, Лисичанськ, Дніпродзержинськ та ін.).

Система «Грунти та відходи» дещо простіша за інші дві. Екоінспектори на підприємстві відбирають проби, формують акт відбору проб, де детально вказується усе: метеоумови, якими приладами відбирали, особливості відбору... Потім в екоінспекції заносять цей акт у комп’ютер, далі вимірюють значення різних показників якості цієї проби і теж заносять в комп’ютер. Він потім сам усе обчислює, похиби рахує, сам автоматично формує протокол виконання вимірювань, веде базу даних вимірювань, формує звіти, які потім подаються в Держекоінспектцію і які у разі потреби можна подати в управління еко-

логії чи інші регіональні органи. Засоби автоматизації прискорюють цю роботу — переведення фізичних величин, використання спецсимволів, верстка тощо.

Дуже сподобалось користувачам як підсистема формує протокол виконання вимірювань. Це досить складний документ, який складається згідно Держстандартів. Програма сама пише цей протокол, екоінспектор потім повинен лише поправити закінчення слів згідно відмінків і розставити коми. Весь текст з числами пишеться автоматично. Від такої автоматизації вони були в захваті, адже це — надзвичайно трудомісткий, копіткій і відповідальний процес. А так комп’ютер усе робить сам, екоінспектор лише помилки шукає — а це значно легше. Потім у зашифрованому вигляді інформація зберігається у комп’ютерному файлі, який відправляється до Києва. Там формують базу даних по Україні в цілому.

Тепер наступна задача — це підготовка до навчання роботі з підсистемою «Викиди». Але вона є значно складнішою. На вимогу Держекоінспектції ми розробили підсистему реєстрації даних безпосередньо на місці контролю — «на трубі». Процес планування експерименту в залежності від метеоумов та інших факторів є досить складним. А ми розробили спеціальну програму для кишенькового персонального комп’ютера (КПК) і для ноутбука. Екоінспектор з ним приходить на об’єкт, вносить усі числа. Решту програма рахує автоматично і виводить, що і як треба поміряти. Потім заносять результати вимірювань і отримують результати. Далі все це переносяться в комп’ютер і зберігається у базі даних. Держекоінспектція цілий рік тестує цю програму, вона їм дуже подобається. Система реєстрації обліку вимірювань така ж, як і в «Грунтах та відходах», але плюс ще цей модуль, тому ця система довше проходить тестування. Ми беремось провести навчання роботі з цією підсистемою в кінці листопада.

Підсистема «Вода і скиди». Так само реєструються скиди, як і відходи, але там ще здійснюється моніторинг поверхневих вод. У нас у Вінницькій області, наприклад, є 33 контрольних створи, де постійно обстежується якість води, головним чином, з метою контролю наслідків скидів на стан поверхневих вод. По воді трохи більше форм і вони складніші. Але ми ці форми розробили ще для Вінницької екоінспекції та Держуправління екології і природних ресурсів, яке очолює О. Г. Яворська. І саме тому ми виграли той тендер, що мали значну кількість напрацювань та раніше виконаних проектів з даної тематики.

Навчання пройшло в приязній, дружній атмосфері. Маємо дуже гарні відгуки. Усі навчилися, хоч мали різну комп’ютерну грамотність. Усе зроблено зручно, і фахівці це оцінили. Гальмується впровадження цієї системи лише поганим комп’ютерним забезпеченням деяких екоінспектцій. Але завдяки створенню нашої системи та підтримки керівництва Мінприроди України ця проблема має стійку тенденцію до розв’язання в найближчій перспективі.

У створенні системи «Екоінспектор» брали участь близько сотні наших студентів та викладачів. Створили ми її дуже швидко, адже мобілізували усіх висококваліфікованих фахівців. До речі, уже є позитивне рішення про продовження фінансування процесу вдосконалення цієї системи на наступний рік.

Віталій МОКІН, доктор технічних наук, доцент, завідувач кафедри ММСС

ВІД ЛЮДИНИ ФАХОВОЇ — ДО ЛЮДИНИ КУЛЬТУРИ

19-21 вересня у нашому університеті проходила VIII міжнародна науково-практична конференція «Гуманізм і освіта». Участь в її роботі взяли науковці з 57 ВНЗ України, а також Австралії, Швеції, Великої Британії, Росії. Співорганізаторами цього актуально-го наукового зібрання виступили Міністерство освіти і науки України, Академія педагогічних наук України, університет Євле (Швеція) і наш ВНТУ.

У перший день конференції відбулось пленарне засідання і «круглий стіл» на тему «Університети — центри освіти, науки, культури», а також зустріч учасників конференції з представниками студентських творчих колективів, де обговорювали проблеми і методики створення умов для розвитку і підтримки художніх здібностей студентської молоді. Гостей запросили і в Центр культурології і виховання студентів — оглянути нові експозиції художнього музею, який є навчальною лабораторією при вивченні гуманітарних дисциплін.

До речі, співголовою оргкомітету «Гуманізму і освіти» був президент АПН України, академік НАНУ, доктор філософських наук Василь КРЕМЕНЬ. Активну участь у роботі конференції взяла віце-президент АПН України, академік Олександра САВЧЕНКО:

— Дуже приемно, що конференції з такою ємною назвою «Гуманізм і освіта» у ВНТУ не епізод, а системність. Адже лише в системі може бути результат. Невідворотна потреба часу: від людини фахової до людини культури. Найбільш дієво, коли є вплив середовищ. Подивилась матеріали попередніх конференцій — усе пов’язано з гуманітарною складовою. Ви єдиний ВНЗ України, який має чітку авторську систему, чітку авторську концепцію і потужно її нарощує. Дуже прошу: продовжуйте, не втрачайте на-тхнення.

— Наші конференції спрямовані на те, аби запобігти крайностям. Інженера не можна готувати за якоюсь моделлю, не враховуючи, що він насамперед людина, — наголосила у своїй доповіді на пленарному засіданні професор Тамара БУЯЛЬСЬКА, Заслужений працівник народної освіти, проректор з виховної та наукової роботи в галузі гуманітарних наук ВНТУ, автор концепції гуманізації технічної освіти. — Освіта завжди була в центрі культурного розвитку людства, завжди була спрямована на те, щоб підтримати в людині її людську сутність. Останнім часом віра в гуманізм людини втрачається. Освіта має формувати цілісну людину. У вищому навчальному закладі має відбуватися суб’єктивізація знань, особливо гуманітарних. Щоб людина відчува-ла себе творцем культури, вона має осмислити ці знання. Зараз стоять проблема не гуманізації освіти, а проблема гуманізації людини через освіту.

На конференцію науковці подали понад 150 до-повідей. Агрен ХЕНРІК ХОГСКОЛАН, професор університету Євле, з яким наш ВНЗ єднає плідна

10-річна співпраця, захопивши ідею конференції, масивом нової для нього інформації, взяв активну участь у роботі майже усіх секцій.

— Дуже радий бути тут і вдячний за запрошення взяти участь у конференції. Вважав, що через незнання української, мені важко буде спілкуватися. А виявилось, що не лише викладачі, а й студенти у ВНТУ чудово володіють англійською. Надзвичайно сподобалась емоційність, з якою виступали українські колеги. І я багато чого збагнув, багато чого записав. Побував на заняттях, просто вільно спілкувався. Я скажу ректору університету Євле пану СВЕНСОНУ, професору Маргарет АТТИУС СОЛЬМАН, яка неодноразово у вас бувала, що і у нас в Євле таку конференцію варто започаткувати, запозичивши ваш досвід.

А досвід нашого ВНТУ для Європи, зокрема і для Швеції, без будь-якого перебільшення є надзвичайно актуальним. Адже в університетах Західної Європи гуманітарна складова незначна.

— Бував у багатьох університетах Західної Європи, спілкувався з ректорами стосовно навчальних планів. Вони якраз вважають, що ми, не викинувши гуманітарну складову із змісту інженерної освіти ідемо правильним шляхом. — Говорить голова оргкомітету конференції, академік Академії педагогічних наук України, академік Міжнародної академії наук вищої школи, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор ВНТУ Борис МОКІН. — Під прaporом Болонського процесу не треба нам відмовлятись від гуманізації технічної освіти, щоб бути подібними до Європи. Адже на Заході нині в технічні університети молодь не дуже охоче йде навчатися. Юнь має багато питань до життя і хотіла б вчитися там, де можна їх вповні задоволінити, себе зреалізувати. І це одна із серйозних мотивацій того, що сьогодні на Заході в усі технічні університети недобір. А до нас у ВНТУ завдяки цій гуманітарній складовій, незважаючи на демографічний спад в Україні, щороку приходить учиться більше, аніж у попередньому році. Зокрема і контрактників.

Найбільший гуманізм: дайте можливість вибрати і реалізуватись. Не тільки здобувати фахові знання, а й вповні розкрити свій потенціал, збагнути себе у ті найкращі роки, що називаються студентськими. У ВНТУ студенти мають можливість відшліфувати свій талант до найвищого гатунку. Скажімо, випускник нашого університету Віталій ФОРОНОВ нині співає в Національному академічному народному хорі імені Вербовки.

— Гуманітаризація освіти — це не додаткова інформація, а додаткова енергія. — Акцентувала професор Тамара БУЯЛЬСЬКА. — Усі учасники нашої студентської художньої самодіяльності мають високий рейтинг навчання, адже прийшли в університет здобувати знання. А сцена лише тоді, якщо є надлишок творчої енергії. Студент сам себе відкриває, відкриває в собі неповторність.

Доцент кафедри культурології, член Національної спілки письменників України Михайло СТРЕЛЬБІЦЬКИЙ уже 15 років опікує поетів-попутківців в творчій асоціації «Студентська Муз». Цьогоріч навесні коштом університету вийшли три поетичні збірки його вихованців. П'ятикурсник Дмитро ШТОФЕЛЬ щиро зізнається: «Навіть не мріялось, що поступивши в технічний університет, видам свою книгу поезій».

Дмитро активно займається і тележурналістикою — під керівництвом доцента кафедри культурології, Заслуженого працівника культури України Леоніда ФІЛОНОВА на Вінницькому обласному телебаченні виходить програма «Вважаю так», автори і ведучі якої студенти ВНТУ. На телеканалі ВДТ-6 кілька разів показували відеопроект «Україна», котрий створили студенти Олександр ОЛЬШТИНСЬКИЙ та Наталка КОПОЛОВЕЦЬ під керівництвом стар-

шого викладача Наталі ГРОЗНОЇ. Їх фільм пробуджує не тільки національну свідомість, любов до України, а й любов до людини. Зроблений з тонким почуттям гумору — це свідчить про духовне здоров'я молоді.

— Дуже вдачні за чудову програму конференції, — кандидат технічних наук, доцент Національного авіаційного університету Сергій ПАНОВ не приховував свого захоплення і емоцій.

Слід зауважити, що з року в рік збільшується кількість доповідей, які роблять студенти технічних спеціальностей разом зі своїми викладачами. До того ж студенти не читають, а презентують свої доповіді. Це засвідчує відродження інтересу до гуманітарного знання. Про завдання освіти в умовах інформаційного суспільства чудову доповідь підготував разом зі своїм студентом Павлом ДАВИДОВИМ викладач Донецького інституту залізничного транспорту Микита ВОЛОДАРЕЦЬ.

У роботі «Гуманізму і освіти» взяли участь науковці з різних міст держави: Донецьк, Львів, Алчевськ, Кривий Ріг, Київ, Луцьк, Суми, Чернігів... Тож, конференція залишила прекрасне і таке небайдуже нині відчуття всеукраїнської єдності.

Обереги

ФІЛІГРАННІСТЬ ФІЛІНСЬКОЇ

Виставка керамічних писанок члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України Людмили ФІЛІНСЬКОЇ, що відкрилась у художньому музеї нашого університету якраз до VIII міжнародної науково-практичної конференції «Гуманізм і освіта», викликала шире захоплення гостей. Майстриню єднає з нашим ВНТУ давня творча співпраця. Серед її учениць чимало наших студенток. І після кожної виставки збільшується коло тих, хто хотів би опанувати її дивовижне мистецтво.

«Без збереження традицій культура неможлива! — зауважує професор Тамара БУЯЛЬСЬКА. — Лише на фундаменті традицій можливі новації в культурі».

Після закінчення Дубненського педагогічного училища пані Людмила багато років працювала вихователем в дитячому садку № 46 Вінниці. Власними зусиллями створила в ньому музей українського народного побуту і мистецтва, аби з ранніх літ прищеплювати дітям любов до національних святынь. Музей носив почесне звання — народний.

У 80-х роках у Людмили Леонідівні виникло велике бажання навчатися гончарному мистецтву. Саме тоді доля дарувала їй зустріч із відомим майстром кераміки Олексієм ЛУЦИШИНІМ. Вона стає його ученицею. На одній із виставок заслужений майстер народної творчості України скаже: «Оце моя учениця, якою я можу пишатися». Такі слова виданого майстра не лише велика честь, а й не менша відповіальність. І за себе, і за учениць, найперші з них — донька Наталя та онука Настуся.

Майстриня відкрила для себе естетичну природу кераміки, практикуючи з глиною в широкому діапазоні її

можливостей. Від дрібної керамічної пластики та скульптури до писанок. Вивчала давні загадкові знаки та коди, захоплювалась нестандартним народним розписом, витинанками з язичницькими елементами.

Глиняні писанки майстрині — своєрідний символ народної обрядовості. З різного кольору глини, різного розміру, по-різному декоровані — всі вони складають оригінальну керамічну композицію виставки. Серед великої кількості писанок не знайдеш подібних, кожна має свій малюнок, символіку, стиль. Писанки із серії «Язичництво» прикрашені відповідними символічними написами.

Милуючись філігранними, витонченими творами членів Національної спілки майстрів народного мистецтва України Людмили Філінської, що стверджують прекрасне в нашому житті, радують душу, ще раз переконуємося, що українська культура тримається на таких подвижниках і берегинях.

З країн далеких повернувшись

АМЕРИКАНЦІ МАЮТЬ НАМІР У НАС НАВЧАТИСЬ

5 років тому SPIE — Міжнародне товариство оптичної техніки вперше на свій форум запросило студентів. Серед них був єдиний представник України — магістр ВНТУ Андрій ЯРОВИЙ (нині кандидат технічних наук, старший викладач кафедри інтелектуальних систем нашого університету).

З того часу у щорічних Всеесвітніх форумах SPIE, де збираються керівники усіх підрозділів цієї поважної наукової організації, аби обговорити актуальні проблеми розвитку своєї галузі, студенти нашого університету — традиційні учасники.

Цього літа до Сан Діего (США) для участі у форумі і всеесвітній науковій конференції «Оптика та Фотоніка 2006» запросили магістра ВНТУ Ігоря ТЮТЮННИКА, наукового секретаря студентського відділення SPIE ВНТУ.

— Студенти мали відвідувати за свою наукову роботу впродовж року, що минув з часу попереднього форуму. Я розповів про нашу кафедру лазерної і оптоелектронної техніки, про наш університет. Мав стос англомовних брошур про ВНТУ — не залишилося жодної, усі розібрали. Цікавились нашим університетом не лише громадяни азійських країн, а й власне американці. Молодий американець зауважив: «Радо б навчався у Вінниці, адже це значно дешевше, аніж у дома. До того ж ваш університет на високому рівні навчає актуальних спеціальностей».

МІЛЬЙОНЕР У ГОСТИ

Один з українських студентів, делегатів форуму, розповів про Роберта БРО, американця-мільйонера, який приїздив на наукову конференцію до Чернівецького національного університету.

— Стоймо біля моєго постера, підходить до нас... БРО. Андрій нас познайомив. Роберт БРО добре орієнтується у наукових напрямках, розпитував про наш університет. Зацікавився нашою конференцією «Фотоніка-2007» і пообіцяв, що обов'язково стане її учасником, приїхавши до нашого техуніверситету.

ОБІД З ЕКСПЕРТАМИ

Конференція і форум займали величезний комплекс. Потрапити намагались на найцікавіше. Тай самі організатори заощаджували час учасників — поєднували необхідне з цікавим. Студентам зорганізували обід з експертами — відомими науковцями. Наш Ігор спілкувався з науковцем з NASA, який керує розробкою нового космічного телескопу, що за кілька років буде запущено у Всесвіт. Це спільний проект Європи і США.

ЩО ТО — ГІСТОГРАМА?

Юні учасники конференції мали змогу прослухати одноденний курс лекцій за обраною тематикою.

— Я займаюсь телекомунікаціями, але цей напрям на конференції був представлений слабко. Тому я обрав курс прикладної обробки зображень. Читав нам його професор Хан Іфтхаруддін (університет Мемфісу).

Вихованець ВНТУ Ігор Тютюнник, єдиний з усіх слухачів удостоївся його похвали: аби активізувати аудиторію, професор часто до неї звертався із запитаннями. Відповіді на них знатав лише Ігор.

— Щось подібне ми вчили на 4 курсі: «Оптичну обробку сигналів» нам читала доцент Тетяна МАРТИНЮК. Тому для

Презентація постера на форумі SPIE

мене не було проблемою відповісти на питання типу: що таке гістограма.

НА ІНШОМУ БОЦІ ПЛАНЕТИ

Ігор марно сподівався, що Тихий океан теплий: 14°C. Але довго наважуватись намокнути не доводилось: хвилі 1,5 метра допомогли. Вода здивувала своєю неймовірною солоністю і ясною блакиттю.

Ціни в магазинах такі ж як у нас — лише в \$. Ідеально співпадає вартість побутової техніки.

МІКРОКОНТРОЛЕРИ І ПОЗИТИВНА ЕНЕРГІЯ

Ігор окрім того, що навчається в магістратурі (на відмінно) і активно задіяний у SPIE, здобуває другу вищу освіту (менеджера-економіста) в Інституті прогресивних освітніх технологій нашого університету і уже працює за основним фахом. Пише програмами для мікроконтролерів (використовуються у мобільних телефонах), а це складніше, аніж для комп'ютерів, адже доводиться враховувати обмеження пам'яті. По суті, змінювати функції мікроконтролера програмним методом без зміни апаратної частини.

— Коли я працюю і мені робота цікава, забиваю про перепочинок. Навпаки, мені важко переключити увагу на щось інше. Робота, яка мене захоплює, дає багато позитивної енергії.

У центрі Філіп Шталь (експерт, NASA, департамент технологій виготовлення космічної оптики) та Ігор Тютюнник (ВНТУ)

ВНТУ — МОЕ ЖИТЯ

Незабаром у Вінницькому національному технічному університеті відкриється музей історії нашого вишого навчального закладу. Нині він наповнюється експонатами. Один з них просто не міг не привернути увагу часопису «Імпульс». Це будзагонівська куртка Романа БОЙКА, нині головного інженера ВНТУ. Справа в тім, що будівельний загін, у якому в студентські роки працював Роман Вікторович, називався теж «Імпульс».

Цим матеріалом ми розпочинаємо цикл розповідей про експонати музею історії ВНТУ. Перша публікація про тезку.

«ІМПУЛЬС» РОМАНА БОЙКА

Це був збірний будівельний загін студентів усіх факультетів Вінницького політехнічного інституту. А загалом у ВПІ тоді щоліта формувалось по шість-сім будзагонів.

Власне будзагонівському ентузіазму студента групи 1АТ-77 Романа Бойка імпульс дала «Ластівка». (На спинці куртки під яскраво-блілим написом «Імпульс» проглядається дещо скромніша «Ластівка»).

Після первого курсу у 1978-му році загін студентів ВПІ попросили допомогти телефонізувати смт. Липовець.Хоча, можливо, назвати будівельний загін студентів було б дoreчніше «Кріт». Тут жодних образ, а навпаки неабияким комплемент його працездатності. Саме так — «кротами» називали місцеві жителі вінницьких студентів. За літо хлопці з «політеху» прорили по Липовцю 13 км траси, проклали труби і протягли телефонний кабель.

Тоді дістати будзагонівську форму була проблема. Тож, виїжджав студент Бойко на працю в Липовець, так би мовити, в цивільному. А через два тижні одногрупниця Віра привезла просто фантастичний подарунок — будзагонівську форму. Сама її вшила, бо розмір трапилось «дістати» помітно більший.

Цю ж куртку, тепер уже як експонат, доводила до ладу теж Віра Георгіївна.

ТРЕТИЙ ЛИСТКИ ГОРТАС

Одружились Віра і Роман Бойки на другому курсі. А уже відсвяткували срібне весілля.

Вона поступила в інститут одразу після школи. Роман Вікторович до вступу вже встиг отримати диплом політехнічного технікуму, відслужити в армії, закінчити підготовче відділення ВПІ. До речі, то був лише третій випуск ПВ.

Сімейні клопоти вчиться не завадили. Віра три останні курси була Ленінським стипендіатом, адже вчилася на «відмінно». Врешті, найвищої студентської стипендії вартував і Роман: хоча мав лише одну «4» по хімії, але був старостою групи, потоку і взагалі активістом.

Декан ФАВТ Володимир ОСАДЧУК (нині доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри електроніки) викликав до себе молодят: «Є одна Ленінська стипендія, самі вирішуйте, кому з вас присвоїти». Звісно, глава сімейства запропонував кандидатуру дружини.

Обоє працювали за госптематикою. Будучи студентами, заробляли більше, аніж тоді, коли пішли на роботу.

На четвертому курсі народився Олексій. Молода мама «академки» не брала, але і в якості навчання не знижувала.

Врешті, як зауважив тодішній завідувач кафедри Василь БОНДАР: «Що вам диплом писати: один читає, другий пише, а третій листки гортає!»

СІМЕЙНИЙ ФАХ

У 1982-му закінчили факультет автоматики і обчислювальної техніки Вінницького політехнічного інституту. З їх факультету виросли аж два інститути Вінницького національного технічного університету: Інститут автоматики, електроніки і комп’ютерних систем управління та Інститут інформаційних технологій і комп’ютерної інженерії.

Олексій, отримавши хист до науки з молоком матері, з «червоним» дипломом закінчив наш ВНЗ, отримавши ту ж спеціальність, що й батьки: «автоматика і телемеханіка». На «відмінно» навчався в магістратурі, а нині закінчує аспірантуру і незабаром виходить на захист кандидатської. Олексій був першим головою Студентської ради ВНТУ. Вірніш, співголовою разом із Мариною БІЛІНСЬКОЮ (нині уже кандидат технічних наук) і Валентином ГРАБКОМ.

Цього року і молодший син Бойків — Павлуся, закінчив наш ВНТУ. Навчався на тій же кафедрі, що й батьки та брат: АІВТ — автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки.

«ІМПУЛЬС», НАФТА І ГАЗ

Після другого курсу Роман Бойко працював в «Імпульсі» на одному з найбільших у світі родовищ нафти — на Самотлорі у Нижнєвартовську

Люди університету

СПРАВЖНІЙ ПОЛКОВНИК

Анастасія Івановича КАРПЕНКА з нашим ВНЗ поєднує 18 років життя. Спочатку працював на кафедрі промислового і цивільного будівництва старшим інженером, а потім з 1993 року перейшов на посаду начальника штабу цивільної оборони нашого навчального закладу.

Команди нашого університету з цивільної оборони, які виступали на міських змаганнях, завжди займали призові і високі місця. А при перевірках Міністерством із надзвичайних ситуацій цивільна оборона ВНТУ неодноразово визнавалась однією з кращих серед ВНЗ.

Закінчив Житомирське радіотехнічне військове училище протиповітряної оборони. Потім Академію ППО Збройних Сил СРСР, що у місті Калінін (нині Твер). Служив в Карелії, на Новій Землі, в Прибалтиці, в Казахстані, в Туркменії. Був у Афганістані. У лейтенантські роки був офіцером наведення ракет. А згодом командиром полку, заступником начальника роду військ, заступником начальника штабу корпусу.

Тюменської області. Студенти ВПІ будували там серед болота і драговини бетонний майданчик 2 км на 2 км для автоколони.

Після третього курсу Роман Бойко — комісар «Імпульса». Загін працював на Новому Уренгой — одному з найбільших родовищ газу. Його тільки починали розробляти, тож доріг не було — сполучення навіть з найближчими населеними пунктами тільки вертольотом.

Після четвертого курсу, вже будучи батьком, у будзагін не поїхав.

А після п'ятого...

— Викликали мене ректор ВПІ Іван КУЗЬМИН і голова парткому інституту Іван МЕЛЬНИК: «Починаємо будувати головний навчальний корпус. Вирішили, що студентський будівельний загін, який на ньому працюватиме, очолюватимеш ти. А потім, коли ГУК збудуємо, у ньому буде музей. І в музеї розмістимо інформацію про тебе».

КУСТАНАЙ І КОРПУС ІНАЕКСУ

Розпочали будівництво нашого дев'ятирічного корпусу у 1982-му. Було дуже дощове літо. Щодня доводилось відкачувати воду з котловану. Та все ж за літо встигли зробити головне: нульовий цикл — фундамент.

Уже навчаючись в аспірантурі, знову будзагін. Збірний будзагін вінницьких політехнічного і педагогічного інститутів. Тепер уже Казахстан.

Полетів у Кустанай, домовився про фронт робіт з начальником БМУ. Потім уже привіз студентів. Будували потужний молокозавод. За літо довели його майже до пуску, залишилось лише завезти обладнання.

А потім восени будував зі студентами перехід від нашого Центру культурології і виховання студентів до кафедри КСУ.

А в 1993-му почали зводити корпус факультету автоматики і комп'ютерних систем управління. Декан ФАКСУ Анатолій ВАСЮРА зобов'язав знову ж таки Романа Бойка керувати студентським будзагоном.

А 1994-го року, коли уже закінчували корпус ФАКСУ, викликає його наш ректор Борис МОКІН: «Нашому ВНЗ потрібен головний інженер». Роман Вікторович погодився. Написав заяву у ВПІ. А наступного дня став головним інженером Вінницького державного технічного університету.

З першого дня, як ВПІ став технічним університетом, і по сьогодні Роман Бойко є головним інженером нашого ВНЗ.

Закінчивши службу, повернувшись до Вінниці. Нині полковник у відставці.

За яку справу не береться Анастасій Іванович, будьте певні — виконає її найретельніше і найякісніше.

Небагатьом таланти зберегти молодечу енергію, завжди у нашій шаленій щоденній круговерті зберігати врівноваженість, приязність. Цілеспрямований, відповідальний, організований, доброзичливий і дуже тактовний. Тому й ставляться в університеті до Анастасія Івановича усі без винятку з шанобою.

Бажані гости

АРИСТОКРАТ ВІННИЦЬКОЇ ЗЕМЛІ

Цього року відомуому письменнику-гумористу Олегу Чорногузу виповнилося 70 років. З такої нагоди відбулось чимало різноманітних ювілейних заходів, але то все у Києві, а що ж рідна земля?

Мало батьківщиною Олега Федоровича є Вінниччина, і вона не забула про свого уродженця. У нашому Вінницькому національному технічному університеті за сприяння Вінницької обласної організації ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка відбувся інтелектуально-ігровий вечір, присвячений письменнику. Приїхав і сам ювіляр, і його друзі з столиці: шеф-редактор журналу «Червоний перець» Юрій Задоя і сатирик Олександр Йосипок.

Пан Олег розповідав про свій шлях у сатирі, про свою роботу головним редактором славнозвісного журналу «Перець», про свої творчі плани, відповідав на запитання аудиторії. Окрім цього дарував свої книги (тепер в читальному залі кафедри культурології є його семитомник), роздавав автографи. А у відповідь приймав поздоровлення й побажання.

До цього всього додався ще й фільм, знятий про Олега Чорногузу доцентом кафедри культурології Леонідом Філоновим. А згодом й інтелектуальний турнір по творчості ювіляра. Змагалися як досвідчені аси інтелектуальних ігор, так і новачки, проте для всіх було багато цікавого і несподіваного. Після закінчення гри багато хто намірився почитати твори автора «Аристократа з Вапнярки», бо виявляється сатиричні романі це не тільки «12 стільців» та «Золоте тіло» Ільфа та Петрова.

Твори автора, якого (за його ж словами) знайшли в гнізді черногуга, звернені до совісті. І ми сподіваємось, що вона у вас є на відміну від графа Сідалковського, бо на думку Надії Карапет, коли до Євграфа приходила совість, то в його душі уже всі місця були зайняті. Хай же у вас завжди буде місце для гумору, сатири, самокритики, тобто для того, без чого не може бути повноцінної людини.

**Анатолій ТЕКЛЮК,
старший викладач кафедри філософії**

Михайло Стрельбицький

ВДЯЧНІСТЬ КОНОВАЛЮКОВІ

З нових сонетів іменних*

24

Намалював, побачте, дрофи слід -
цей у траві і той он, нЕбесами.
Дари дарами. Епілог до Драми
повис епосі ситій на обІд.
Людинодрофи драма? ГовоРіть!..
Страусолюду ар'єргарди Карми
за крилами убачте, за нОгами;
хоча ні крил, ні ніг, аНі політь...
Лиш гострий, віщий зір Одного з люду
та зрячий пензель на доВір'ї чуду,
а більш нічого у полотнАх цих.
Зір ранить, скорий пензлик обміркує,
митець полює, тихо уполює
правічну бачність людсьКостей журних.

25

На полотні - плюсквамперФекту зріз:
полукілків щітки жива шЕрхато тичуть,
труд величає постать трудівничу,
що з кониками бештає узвІз.
Ще й мовби вихор їм наперіз
здаля рушає, й допомогу Кличе,
і туча прокидається, й пОличчя
її страшне в такій хвилиНі криз.
Бог, звісно ж, бачить, щО не винні ж коні,
та вдіє що? Прецінь начувся дзвонів,
розвучлився, та й думно зАдрімав.
Плюсквамперфект панує сильно й штивно,
життями важить вщент волюнtatивно:
під майбуття наклав, підКлав, заклав.

26

Такий виразний, що аж ем-Фатичний,
контрастами відтінки провЕдеш,
пройдешся ними сам і попадеш
на хвилю сам собі у рай лІричний.
Шануеш сміх: і майже гомеРичний,
і той, що в вуса спатки уКладеш.
Шануеш піснь змугикану, бо де ж
здійсниться пісні - співаНці тонічній?
Трипільський глек співає Обіруч,
підспівуєчи, найда, милозВуч
про се, про те митцеві улАгоджень.
Приснівсь картині горній Луцький мур.
Коню в картині марився алЮр,
а скибам у етюді - біль сКородженъ.

27

Горішній голос давніх патеФонів,
чий нікель над голками лебЕдів,
над чорні плеса платівок дловів,
з облич вдовиних ваблячи пІвоній!..
І жилка бабці билася на скРоні,
і дідуган, проходячи, не скНів,
ї пастушеня, забувши про кОрів,
лучилось до музичних ПарфеНонів.
А на столі стояв собі картоИн,
залишений маляриком мандріВним:
картон собі з пейзажиком нАївним
якогось із тутешніх зелен-Лон.

До нього звикли, майже полюбили...
Аж при нагоді глека ним накрили.

28

Двадцятий ще свого не відчиФірив,
як двадцять перший вже припЕр своє:
словна запарив, хлебче, не дає
сусідам по двотисячлітній вІрі.
Ще молодий, уже гнилющи шкіРитъ,
а съорбавши, ну „заграє“ - Клює:
„Ге, підставляйтесь, геї, пОки є
кому тут'о підставить свої Ніри!“
І сміх, і гріх! І не лише сОдомський,
бо де содомський, там же й Вавілонський,
і двадцять перший в них помАгачем.
І все ж, усе ж, усе-таки, зЛобива
геть, думко, що верзеш життЮ не дива,
а див чифірних, згвадзяних Квачем!

29

Сон пропече шевченківський оФорт,
прокинешся з провогненим пекЕльно
сумлінням-хистом. У душі скудельно:
душа пашить - не вбив душі бІлборд.
Дарма з білборда цілив ії чоРт,
дарма білборд партачився насКельно,
а ніч шуміла тупо та хотельно,
сплавляючи заїжджий з Остом Норд.
Офортів тих незАбудь аж кислотна
спасенна - в діях добрих приВоротна
і відворотна для фантомів злA.
Не спиш? Почув: іще погода зЛиться?
Художній образ їй на злам ключиться:
як зерно з-під ваги, із-під Кола.

30

Ущертне сонце, ранок без метафор,
невпинний ранок, сонця трудодЕНь.
В лугах смарагдів тане дзень-дзелень,
в попіднебесь пругку легким лІтає птахом.
Мчить древнім шляхом вихор вЕртопрахом,
стрибає шляхом, ніби в ріці Клень,
той клень, що перемети рвав щОдень
і рватиме, щодень, болотний зНахур.
Знічев'я блудить, вичахає вихор
і нітиться, і пахне спечним зВихом,
так, наче тут ніколи й не бувАв.
Ущертне сонце тче небесні схили,
під сонцем крил не мало ся з'Юрмили.
Під сонцем цим, людино, не лукав.

31

А десь же й тут звучала пісня Феба,
кирпатий був удатний, певне, ФЕб,
співець, знавець, звеличник недотеп,
які - до кирпи кирпа - в склепІ неба,
де, в склепі неба, іх була потРеба
(хоч небо раз по раз з'являло Креп,
в якім то спав, то туживсь лісостеп), -
всі, як один, лучились до крайНеба.
Щоб за крайнебом світлих літ кОмуни
зненацька-враз навік зростити Вруна,

* Третя частина циклу. Перша і друга друкувались в №№ 6 і 9 (№№ 638 і 641) часопису «Імпульс» за 2005 рік. Повністю було представлено на вшануванні 115-ї річниці з дня народження Ф.З. Коновалюка 25.03.2005 у ЦКіВС ВНТУ.

з тих врун найбільші мати врожаї;
наївшись їдлом, прославляти долю
та й оспівати їдло, вольну волю,
свій край-розмай, файніший із країв.

32

Цей за вождя, той, навпаки, за Фюрера, -
всяк визначайсь, було, лиш грінє час.
Та й досі ж так: хто є не дуринDas,
той хрін піддається на зловмиснI дурива.
Вождь або фюрер! Хто буріший буРого? -
питань питання, гостре, без приKрас, -
не зводь до контр про пиво і прO квас,
до прірв, ага, між віллами й коHурами.
Як малорос, то будь же праворосом,
будь та й пребудь, не муч себе Вопросом
про редьку-хрін, відступник-дурAчок.
Вожді тобі, такому, вже ж, судились:
про твоїх дбали б, в тебе б залюбились...
Малюй до цирку церкву і - мовчоK!

33

Розпишеш храм, а хтось кафе „Де-Факто“.
З-під купола не вбившись ледве-лEдь,
щасливий, що земну трамбуєш твердь:
не ймуть тебе ні біс, ні гріш, нI квarta.
Підкупольна ж чогось-то праця варта,
відчув-пізнав: Господній з тебе Кметь.
Рід, міт, гріхи, - Божественна Комедь:
підкупольно удач несеш понурам зНак, та...
Несеш - неси! Проносячи, дбай срОдно
(Сковорода казав). Бо сродно є сВободно;
фонтан кипить, тож не забракне чаШ.
Ні лад, ні біль із хистом не розлучать.
Біль болем б'еш, така судьба болюча.
П'еш чашу чаш, в мисчині - каша Каsh.

34

„Маскульт-привіт!“ - крик ери на Футболі.
„Фізкульт-ура!“ - в тон вторить вЕрнісаж.
Змішалось все. Дрібцю в ім'я продаж,
фуршетъ на волі з доброї ж ти волI.
Тут же й личин та в меценатській Ролі:
заплічних справ магіstri, спец поKраж,
зять Ірода, Каяфа, сам Пілат, - кОллаж! -
усім то „Мурку“ дай, то рухи рок-Н-рольні.
Повстання мас (воно ж було?) вдалOся,
до тринь-муркинь прикинь-“еліт“ зВелося,
змішались в купку коні, люди й крам...
Сни снятся, снять: душа витає в Луврі,
а Менк втомивсь, то слово дав СосЮрі:
„Хай про кларнети фарб Володько скаже нам!“

35

День п'є з лиця молільниць та просфорниць,
п'є-не-нап'ється: бо Великдень, вже ж,
бо ж - Бож! То й гож ассист його одеж,
й просфорницям надав він ролі сяй-Ігорниць.
В уявах їхніх гожо образ горніх горФниць
враз постає - на мить, чи навік-віКи все ж? -
бо ж - Бож! - по яву янгольський кортеж
мчить, і лихий паде, шануючи Його Ниць.
Яв і ассист справ, страв сих великоDніх
в зусиллях жон сих, творчих, понадводних,
сповна лиш є, то й вбачиться сповnA.
Вбачай же, знай, вмальовуй - якнайлучче!
Бо ж... Бож твій дар, еге, Коновалюче?
І нерв твій в полотні ткнувсь волокна?

Новини «Студентської Музи»**ЧУДО, ТО Й ЧУДО...**

**(Нотатки творчого звіту Оксани БАРБАК
на кафедрі культурології)**

Відбувся перший із ряду запланованих творчих звітів найпомітніших авторів-студентів на кафедрі культурології ВНТУ. Звітувала Оксана БАРБАК. Звіт не обмежився єдино представленням її поетичної книжки «Я — протиотрута твоя» (видрукованої, як пам'ятає наш читач, коштом ВНТУ в університетському видавництві «УНІВЕРСУМ-Вінниця»), бо авторка прочитала також кілька з числа найновіших своїх поезій.

Вів обговорення член Національної спілки письменників України, доцент кафедри культурології М. П. СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ.

В обговоренні виступили завідувач кафедри культурології, професор Т. Б. БУЯЛЬСЬКА, викладачі кафедри Л. В. ФІЛОНОВ, М. Г. ХАРЬКОВ, Л. О. КАДОЧNIКОВА, О. Б. ЗАЛЮБІВСЬКА, найактивніший студмузівець Дмитро ШТОФЕЛЬ, а також гость — член Національної спілки письменників України В.А.КРАСІLENKO (якого пам'ятаємо на самперед як декана факультету радіоелектроніки, коліста знаменитого «хору деканів» на урочистому відкритті ЦКІВС ВНТУ у грудні 1990-го року).

Не бракувало емоційно-захоплених оцінок, але загальний тон розмови про поезію О.Барбак склався як аналітичний. Дійшло навіть до дискусії про особливість і місце в літературі віршів римованих та неримованих, з розділовими знаками та без розділових знаків.

Час від часу, повертаючись до питань гуманізації та гуманітаризації технічної освіти, оратори посилались на недавню статтю Віктора МЕЛЬНИКА «Поети з політехнічного», опубліковану в газеті «Подільська зоря».

Ті з викладачів та письменників, що не змогли взяти безпосередню участь в обговоренні, передали свої усні (директор ІНАЕКСУ А. С. ВАСЮРА, А. А. БОРТНЯК, А. М. ПОДОЛІННИЙ, А. І. ТЕКЛЮК) та письмові (Н. З. ГРОЗНА, Л. Т. ПАСТУШЕНКО) нотатки про книжку «Я — протиотрута твоя».

Найбільш оригінальним, ґрунтовним і відповідальним виявився відгук відомого українського прозаїка, поета і публіциста Л.Т.ПАСТУШЕНКА. Адже написаний він був... у формі офіційної рекомендації для вступу О.БАРБАК до Національної спілки письменників України. А з-поміж Пастушенкових нотаток на полях книжки «Я — протиотрута твоя» присутні найбільше розчулив один лаконічний: «Це — чудо!». Стосувався він вірша з 26-ї сторінки під назвою «Знов ночами тиняються наші приховані риси...».

Принагідно передруковуємо цей вірш. Мабуть, таки й справді поезія існує в однині, вражає одниною.

* * *

Знов ночами тиняються наші приховані риси —
Невимовний розхристаний біль із безсоння німого,
Он на розі стара продає очманілі нарциси,
Що зів'яли від того, що дихали старістю довго.

На порозі заснула весна — березнева приблуда,
Третій тиждень підряд їй одне і те ж саме все сниться,
А повз неї проходять надмірно напудрені люди,
Наче зморщені яблука в дуже похилому віці.

А у крані немає живої води. Я не в змозі
Залатати це місто сумне листопадово-лисе,
За якіс копійки он на тому (не бачите?) розі
Відкуповую старість у сивих зів'ялих нарцисах.

Спогад про похід

«ОДІССЕЙ» ПІДКОРИВ ЛЕГОНИ

Членам туристичного клубу «Одіссея» нашого університету не сидиться на місці. Нещодавно ми здійснили три походи: один водний та два пішохідних.

Водний похід Південним Бугом. І хоча він був надзвичайно коротким (лише 3 дні), приніс масу вражень та безмір задоволення. Адже рівень адреналіну в крові значно зростає, якщо намагаєшся боротись зі стихією, щоб вірно ввійти в потік, коли при проходженні цього порогу тебе майже змиває хвилюю. А особлива гордість з'являється тоді, коли зустрічаєш групи із Києва, що приїхали аналогічним чином проводити відпустку у нас на Бузі.

Провели також похід першої категорії складності у Карпатах. Це 130 кілометрів пішки одним із центральних хребтів Українських Карпат — Гограмами. Взяли вершину — гора Попадя (1740 м) та перевал Легіонів (1130 м). Пройшли старим державним кордоном між Польщею та Чехословаччиною.

Але ці поїздки були лише підготовчим етапом до останнього походу, який тривав 16 днів. Це похід 3 категорії складності довжиною 254 кілометри, маршрут якого проходить через майже усі Українські Карпати та є найважчим в Україні. Ми взяли 20 вершин та усі найбільші хребти. Побували на найвисокогірнішому водограї та найвисокогірнішому озері України, пограли в сніжки в кінці липня та звісно випробували себе під час частих гроз, штормів, підйомів та спусків. Милувалися прекрасними краєвидами, насолоджувались чудовим відпочинком від гамірного міста. До речі, під час походу ми не спускались нижче 1000 метрів.

А нині уже плануємо наступні подорожі.

Олексій НОВАК,
студент групи РЗ-04, ІнРТЗП

«Одіссея» на перепочинку

Мої Карпати

Редколегія:

Т. Б. Буяльська
(головний редактор)
І. П. Зянько
(редактор)
П. Г. Гордійчук
(відпов. секретар)
Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)
Б. І. Мокін
С. В. Юхимчук,
М. П. Свірідов,
Л. І. Волхонська,
Г. П. Котлярова,
Т. С. Криклива,
М. П. Стрельбицький.

Адреса редакції:

кімн. 218, головний корпус,
Хмельницьке шосе, 95,
21021, м. Вінниця

Телефони:
внутрішній — 22-68
з міста — 59-82-68

«Імпульс» — щомісячник
Вінницького національного технічного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію
ВЦ № 424 від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, кімн. 114, тел. 59-85-32

Комп'ютерна верстка — Тетяни Крикливої
Олени Кушнір

Світлини — Сергія Маркова

Підписано до друку 23.10.06. Формат 29,7×42 1/2.
Наклад 625 прим. Зам. № 2006-000

Віддруковано у комп'ютерному інформаційно-
видавничому центрі ВНТУ
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,